

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Programul de guvernare pentru perioada 2001-2004, Guvernul și-a propus găsirea unui răspuns adecvat la realitățile economico-sociale, prin îmbunătățirea nivelului pensiilor cât mai aproape de cerințele și nevoile pensionarilor.

Creșterea pensiilor actuale, finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat, este însă limitată de raportul defavorabil dintre numărul persoanelor active care plătesc contribuții, și numărul persoanelor retrase din activitate care beneficiază de pensii, ceea ce afectează sustenabilitatea sistemului public de pensii.

Această evoluție a sistemului românesc de asigurări sociale a impus necesitatea reformării cadrului legislativ și instituțional, prin reforma sistemului public propriu-zis, precum și prin crearea unui sistem suplimentar de resurse financiare administrate privat, finanțat dintr-o cotă din contribuțiile individuale de asigurări sociale, alocarea și investirea acestora, astfel încât contribuabilii la noul sistem să primească un supliment la pensia acordată în sistemul public.

Sistemul complex de pensii are următoarele componente:

- a) o componentă obligatorie redistributivă, administrată public (pilonul I), cadrul juridic fiind constituit prin Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

- b) o componentă obligatorie, bazată pe capitalizare, administrată privat (pilonul II), cadrul urmând să fie reglementat prin prezentul proiect de Lege privind fondurile de pensii administrate privat;
- c) o componentă facultativă, bazată pe capitalizare, de asemenea administrată privat (pilonul III), cadrul juridic fiind conturat prin proiectul de Lege privind pensiile ocupaționale.

Prezentul proiect de lege introduce pilonul al doilea de pensii, reglementând înființarea, organizarea și funcționarea sistemului fondurilor de pensii administrate privat, atribuțiile Comisiei de Supraveghere a Fondurilor de Pensii, precum și garanțiile acordate participanților la fonduri. La elaborarea proiectului au fost avute în vedere propunerile și observațiile Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare și ale Băncii Naționale a României.

Rațiunea elaborării proiectului de lege privind fondurile de pensii administrate privat rezultă din:

- necesitatea asigurării sustenabilității financiare pe termen lung a sistemului de pensii;
- necesitatea furnizării unor pensii mai mari decât cele obținute printr-un sistem unic de tip redistributiv;
- asigurarea unei infuzii semnificative de capital pe piața internă, cu efecte pozitive asupra creșterii economice și implicit a standardului de viață al întregii populații;
- experiența acumulată în domeniul reformei sistemului de pensii în perioada de aplicare a Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale;
- analizarea stadiului promovării sistemului privat de pensii atât în cadrul statelor membre UE, cât și în cadrul statelor candidate, cu abordări și condiții economice similare.

Proiectul de lege promovează *principii* precum: obligativitatea participării la noul sistem, egalitatea de tratament pentru toți participanții, contributivitatea, capitalizarea și investirea activelor în mod prudential și eficient, garantarea solvabilității fondurilor de pensii administrate privat.

Scopul noului sistem îl constituie asigurarea unei pensii care suplimentează pensia acordată de sistemul public, prin colectarea și investirea unei părți din contribuția individuală de asigurări sociale, plătită de către și în numele participanților.

Fondul de pensii administrat privat se constituie printr-un contract de societate civilă încheiat între participanții inițiali.

Consiliul de Coordonare este ales dintre participanții inițiali ai fondului și are competența de a negocia și semna în numele participanților contractul de administrare.

Administratorul unui fond de pensii administrat privat este societatea comercială pe acțiuni care are ca obiect exclusiv de activitate administrarea fondului, calculul și plata pensiilor administrate privat. Administrarea fondului se realizează în schimbul unui comision, suportat de către participanți.

Comisia de Supraveghere a Fondurilor de Pensii, autoritatea administrativă autonomă, de specialitate, sub controlul Parlamentului, instituția desemnată pentru controlul și reglementarea domeniului, autorizează funcționarea fondului de pensii pe baza cererii administratorului. Această Comisie se va înființa în termen de 30 zile de la începerea colectării contribuțiilor la fondurile de pensii, prin desprinderea din cadrul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor a departamentului specializat în supravegherea pensiilor ocupaționale. Până la data înființării Comisiei, toate atribuțiile sunt exercitate de către acest departament.

Participarea la acest tip de fond de pensii este:

- obligatorie pentru persoanele în vârstă de până la 35 de ani, nou intrate pe piața forței de muncă;
- facultativă pentru celelalte categorii de persoane, în vârstă de până la 45 de ani, care sunt deja asigurate și contribuie la sistemul public de pensii.

Aderarea este individuală, pe baza unui act încheiat între participant și administrator. Transferul participanților către alte fonduri este permis, în condițiile legii.

Contribuția la un fond de pensii administrat privat este parte din contribuția individuală de asigurări sociale la sistemul public de pensii, și urmează regimul de deductibilitate al acesteia, neimpozabilă. Baza de calcul a contribuției este plafonată, în condițiile legii.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat, luând în calcul, la momentul începerii activității de colectare, un quantum al contribuției în cotă de 2% aplicată asupra bazei de calcul, urmând ca, în termen de 8 ani de la începerea colectării, cota de contribuție să fie majorată la 6%, cu o creștere de 0,5% pe an, începând cu 1 ianuarie al fiecărui an.

Activele personale sunt proprietatea participanților și sunt insesizabile.

Investițiile fondurilor au la bază principii prudențiale, legea nominalizând clasele de active permise, considerate mai sigure și limitate procentual, și prevăzând interdicții de înstrăinare a activelor, precum și obligativitatea adaptării politicii investiționale la condițiile pieței.

Garantarea noului sistem de pensii administrate privat se va realiza prin reguli de rentabilitate clare și prudente, precum și prin:

- constituirea de către administrator din surse proprii, a unui fond de rezervă, care să compenseze drepturile participanților, beneficiarilor și supraviețuitorilor în caz de neexecutare sau executare necorespunzătoare a obligațiilor administratorului ce rezultă din contractul de administrare;
- înființarea unui fond de garantare, constituit din fondurile proprii ale administratorilor și din profitul rezultat din investirea acestora. Organizarea, funcționarea și administrarea Fondului de Garantare se stabilesc prin lege.

Dreptul la pensia privată se deschide la îndeplinirea condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă în sistemul public, prestația fiind constituită dintr-o pensie privată sau o plată unică, după caz. Categoriile de pensii, stabilirea și modul de acordare a acestora vor fi reglementate prin altă lege, în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi. Termenul preconizat pentru intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege este de 1 iulie 2006.

Comisia de Supraveghere a Fondurilor de Pensii, autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, aflată sub controlul Parlamentului României, emite norme în nume propriu și împreună cu alte instituții competente privind sistemul fondurilor de pensii administrate privat.

Față de cele arătate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută la art.76 alin.(3) din Constituție, republicată.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE